

3017 46-151

MINISTERIE
VAN BINNENLANDSE ZAKEN,
BEZITSVORMING EN P.B.O.

B. V. D.

No.: 602.295

Bijl.: 1

Betr.: Maandoverzicht no. 6

26 OKT. 2001
Deze rubricering is
beëindigd na 30 jr.

'S-GRAVENHAGE, 14 juli 1961
Stadhoudersplantsoen 25

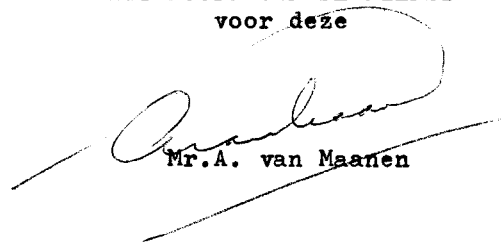
142651
18-7-61

VERTROUWELIJK

Stg. GENTIN

./ Ik heb de eer Uwe Excellentie hierbij een exemplaar aan te bieden van het maandoverzicht no. 6 van de B.V.D. over de maand juni 1961.

HET HOOFD VAN DE DIENST
voor deze

Mr. A. van Maanen

Aan Zijne Excellentie
de Minister-President
Plein 1813, no. 4
'S-GRAVENHAGE.-

26 OKT. 2001
Deze rubricering is
beëindigd na 50 jr.

~~VERTROUWELIJK~~

Stg. GEHEIM

MAANDOVERZICHT

No 8 1961

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

V E R T R O U W E L I J K

Maandoverzicht no. 6 - 1961

(Tijdvak 1-6-'61 t/m 30-6-'61)

100

I N H O U D

Blz.

I.	<u>Communisme Internationaal</u>	
	Het komende partijcongres van de CPSU.....	1
	Schema: Organisatie en Partijapparaat.....	3
	Het functioneren van de afdelingen bij het centraal comité.....	4
II.	<u>Activiteiten van de CPN</u>	
	Samenstelling dagelijks bestuur en secretariaat.....	7
	Commentaar op de arbeid van het parlement.....	8
	Dood van ir. S.J. Rutgers.....	9
III.	<u>Activiteiten van de communistische hulporganisaties</u>	
	Dachau en het voormalige communistische verzet.....	11
	Europese vredesconferentie te Oslo.....	12
IV.	<u>Communistische activiteiten in het bedrijfsleven</u>	
	Verkiezing ondernemingsraad NDSM - succes voor de "vrije lijst".....	14
	Stakingen in de havens van Amsterdam en Rotterdam.....	16
V.	<u>Overige groeperingen</u>	
	SWP-commentaar op CPN-congres.....	19
	Bijval uit Nederland voor protestmars Amerikaans comité van pacifisten.....	20

Overzicht stakingen juni 1961

Agenda

H O O F D S T U K I

COMMUNISME INTERNATIONAAL

Inleiding

In oktober 1961 zal het XXIIste congres van de Communistische Partij van de Sowjet-Unie (CPSU) bijeenkomen. Het gaat o.a. een centraal comité (partijbestuur) kiezen en het partijprogram van 1919 alsmede de partijstatuten van 1952 vernieuwen. Verscheidene malen werd op de CPSU-congressen reeds besloten het program te herzien, welke pogingen zonder effect bleven. Het nieuwe program zal mede van betekenis zijn voor de communistische partijen buiten de Sowjet-Unie, vanwege de unieke positie die de CPSU inneemt. Zij heeft immers in maart 1939 al geproclameerd dat de opbouw van het "socialisme" in de USSR is voltooid. De communisten over de gehele wereld zien dientengevolge in de Sowjet-Unie het enige land dat in het hogere stadium van de opgang naar het "communisme" verkeert.

(Mogelijk heeft de Communistische Partij van Nederland in afwachting van het op komst zijnde nieuwe CPSU-program mede daarom besloten het eigen ontwerp-beginselprogram pas op een buitengewoon congres in 1962 aan de orde te stellen. Het lag, zoals bekend, aanvankelijk in het voornemen dit ontwerp ter definitieve goedkeuring voor te leggen aan het 20ste CPN-congres, dat met Pinksteren 1961 is gehouden).

De Sowjet-Unie is, zoals de naam reeds aanduidt, een unie van socialistische sowjet-republieken. De grootste daarvan is de rompstaat Rusland, de Russische Socialistische Federatieve Sowjet Republiek. Deze RSFSR omvat het grootste deel van het grondgebied der USSR. Zij strekt zich uit van Leningrad tot Wladiwostok.

De CPSU

De Communistische Partij van de Sowjet-Unie mag gelden als het model van een marxistisch-leninistische partij, die bij haar optreden geleid wordt door het beginsel van het democratisch centralisme. Zoals in MO 2-1961, blz. 3 nog eens werd toegelicht is dit beginsel een denkbeeld van Lenin. Alle leidende partijorganen van de basis tot aan de top moeten worden gekozen en moeten periodiek verantwoording afleggen - het democratische element. De lagere partijinstanties moeten de

beslissingen van de hogere organen stipt en onvoorwaardelijk opvolgen en aanvankelijk ingenomen minderheidsstandpunten moeten worden prijsgegeven - het centralistische element.

Statutair is het congres de hoogste autoriteit in de CPSU. Het behoort tenminste eenmaal in de vier jaren bijeen te komen. Het partijcongres bezit op grond van de statuten de bevoegdheid het gevoerde beleid te beoordelen en het toekomstige te bepalen. Het "kiest" het centraal comité, dat in de perioden tussen de partijcongressen het hoogste orgaan van de CPSU is.

Dit centraal comité organiseert de werkzaamheden van het centrale partijapparaat en geeft daarvoor richtlijnen uit. Het benoemt de redacties van de centrale partijpers, die onder zijn verantwoordelijkheid functioneert. Het bekrachtigt de aanstelling van redacteuren der lagere partijpers. Voorts beheert het onder andere de centrale partijkas.

Het centraal comité komt minstens eenmaal per zes maanden bijeen in plenaire (voltallige) zitting. Het "kiest" uit zijn midden het presidium (dagelijkse leiding der partij) alsmede het secretariaat. (Zie bijgaand schema: Organisatie CPSU).

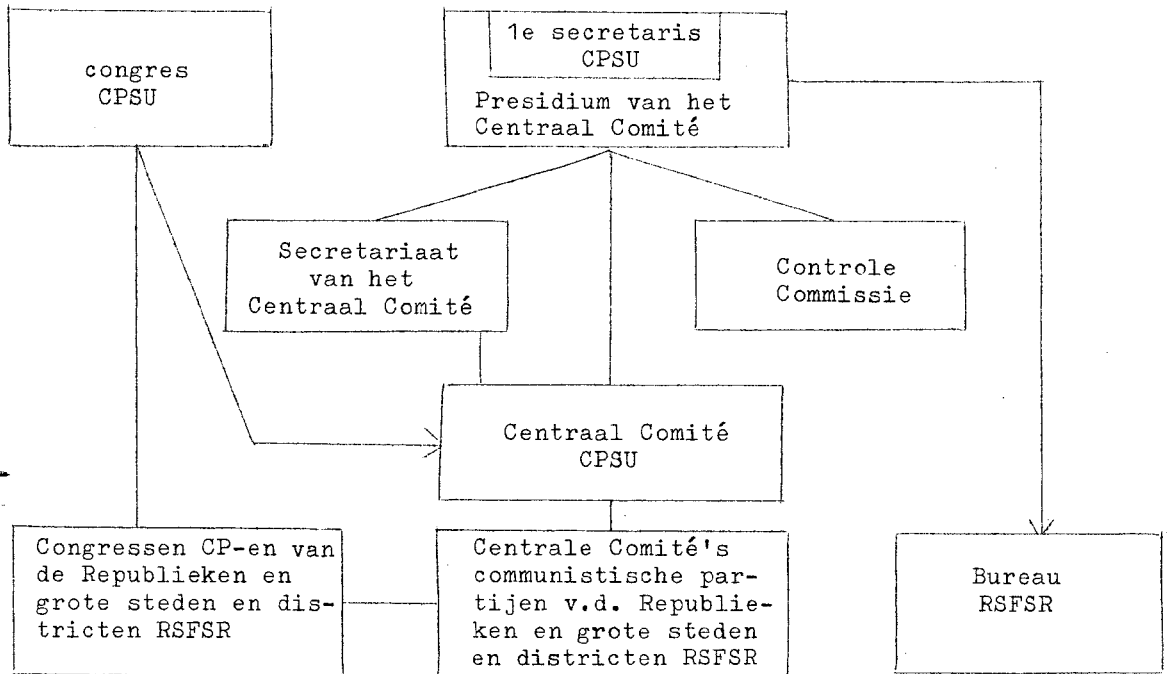
Het presidium, tot oktober 1952 bekend als politburo, beslist over het te voeren beleid. In dit orgaan wordt gestemd. De presidiumbesluiten worden voorbereid door het secretariaat, aan het hoofd waarvan de eerste partijsecretaris staat. Het partijsecretariaat coördineert en controleert alle partijactiviteiten.

De leden van het secretariaat zijn verantwoordelijk voor verschillende onderdelen van het werk der CPSU. Alleen de eerste secretaris is bevoegd zich te mengen in alle aangelegenheden van het secretariaat. De leden van het secretariaat hebben onder zich staan de afdelingen van het centraal comité voor de Unie Republieken.

De RSFSR bezit in tegenstelling met de andere republieken van de USSR geen eigen centraal comité. Sedert 1956 bestaat voor de rompstaat Rusland wel een Bureau van de RSFSR. Het is rechtstreeks ondergeschikt aan het presidium van het centraal comité van de CPSU en wordt voorgezeten door de eerste partijsecretaris. Ook hieraan zijn afdelingen toegevoegd, die gelijke bevoegdheden hebben als de hiervoren vermelde afdelingen van het centraal comité voor de Unie Republieken. (Zie bijgaande schets: Het partijapparaat).

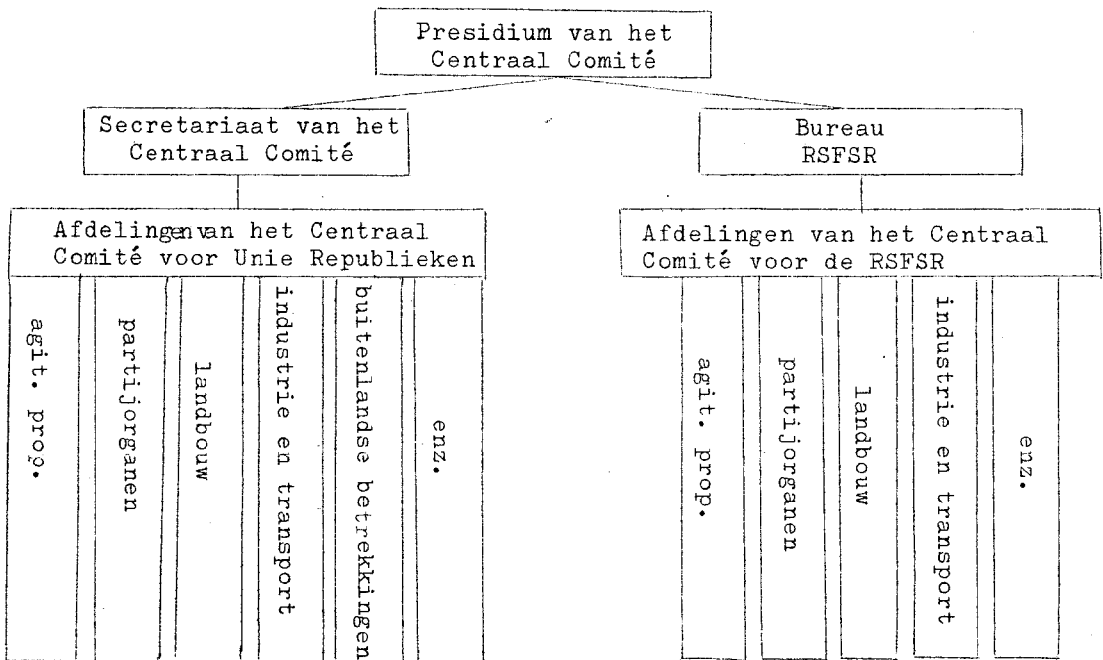
Situatie sedert 1953

In de praktijk worden de grote beslissingen in de USSR veelal

De in afdelingen georganiseerde partijleden kiezen de afgevaardigden naar de districtsconferenties, die op hun beurt de afgevaardigden naar de partijcongressen van de Republieken kiezen. In de RSFSR (rompstaat Rusland) kiezen de afgevaardigden van de grote steden en de districten rechtsteeks hun gedelegeerden naar het congres van de CPSU.

Het partijapparaat

niet genomen door het CPSU-congres en het centraal comité maar door het presidium en het secretariaat. Na het overlijden van Stalin in maart 1953 zijn er nochtans opmerkelijke veranderingen ingetreden. De partijcongressen vonden de laatste jaren regelmatig plaats. Het centraal comité kwam binnen de statutair gestelde termijn bijeen.

Het presidium wordt niet langer overheerst door het secretariaat, zoals ten tijde van Stalin, die alles alleen voor het zeggen had. Sedert maart 1953 kan het partijpresidium, teruggebracht van 25 leden tot een 10-tal, zich overeenkomstig de leninistische opvattingen van zijn taak kwijten, t.w. het bepalen van het beleid van de CPSU.

Het secretariaat van het centraal comité, met de eerste partijsecretaris aan het hoofd, is krachtens het democratisch centralisme gerechtigd om, buiten het congres en het centraal comité om, in te grijpen ten aanzien van de bezetting van de sleutelfuncties der partij in al haar geledingen.

De gegevens over alle politieke en andere activiteiten en toestanden in de Sowjet-Unie worden verzameld en gecoördineerd in de afdelingen bij het centraal comité. In deze afdelingen monden de rapporten uit die het partijapparaat, werkzaam tot in alle uithoeken van de USSR, aan deze centrale instellingen doet toekomen.

De werking van de vorengenoemde afdelingen is openbaar gemaakt in een vraaggesprek, dat een Italiaanse CP-delegatie onder leiding van Luigi Longo (plv. alg. secretaris van de PCI) in 1957 heeft gehad met het plaatsvervangende hoofd van de afdeling partijorganen voor de Unie Republieken bij het centraal comité van de CPSU (Problemi e Realtà dell'

URSS - Rome 1958). Hieruit bleek onder meer dat er in 1957 zeker veertien afdelingen functioneerden, zoals die voor partijorganen; agitatie en propaganda; cultuur en wetenschap; landbouw; buitenland en internationale verbindingen met de communistische partijen in en buiten het socialistische blok.

De afdeling partijorganen

In het bedoelde vraaggesprek werd een vrij gedetailleerde beschrijving gegeven van het werk in de afdeling partijorganen, die te meer interessant is omdat de andere afdelingen bij het centraal comité stellig op soortgelijke wijze optreden op hun terrein, hetzij dit de cultuur, de industrie, de buitenlandse betrekkingen of andere sectoren regardeert.

De afdeling partijorganen heeft vier zogenaamde functionele onderafdelingen, namelijk die voor 1. organisatie en statutaire aangelegenheden, 2. partijleden, 3. kaders, 4. vakbonds-, jeugd- en regeringsaangelegenheden. Zij houdt een kartotheek bij van de partijbestuurders en lagere functionarissen. Zij maakt overzichten betreffende de kaders en de samenstelling van besturen op verschillende niveaus teneinde eventueel wijzigingen voor te stellen.

De afdeling partijorganen draagt personen voor ter benoeming op partijposten, in de massa-organisaties en in het regeringsapparaat. Alle benoemingen in de afdelingen van het centraal comité voor de Unie Republieken lopen over de afdeling partijorganen. Haar passeren tevens de candidaatstellingen voor b.v. het ministerschap in de diverse republieken van de Sowjet-Unie. De afdeling partijorganen kan interveniëren in de partijbesturen van deze republieken. (Voor de Russische Federale Republiek, de RSFSR, is er bij het centraal comité eveneens een afdeling partijorganen met een zelfde taak).

Uit het vraaggesprek kwam verder naar voren, dat het centraal comité van de CPSU kan ingrijpen om corrigerend op te treden tegen zekere misstanden in de communistische partijen van de Unie Republieken. De Sowjet-functionaris heeft zich dienaangaande in ietwat vage termen geuit. De Sowjet-Russische pers maakt er nochtans in haar publicaties geen geheim van dat het CPSU-secretariaat in Moskou door middel van de afdeling partijorganen tussenbeide kan komen.

Zo nam, volgens een officiële Sowjet-publicatie, V.N. Titow - hoofd van de afdeling partijorganen voor de Unie Republieken bij het centraal comité van de CPSU - in mei 1961 deel aan een plenaire zitting van het centraal comité van de Kirgizische CP. Tijdens deze zitting werd o.a. een lid van het Bureau (dagelijks bestuur) van het centraal comité van deze communistische partij afgezet wegens het onvoldoende toezicht houden op de ministerraad van Kirgizië en wegens ernstige tekortkomingen in het controleren van de nationale activiteiten op economisch terrein.

Conclusie

De voorgaand weergegeven karakteristiek van het werk in de afdeling partijorganen toont aan op welke wijze het centraal bestuur in Moskou afdoende voorzieningen heeft weten te treffen om op alle terreinen van het openbare leven te kunnen beschikken over belangrijke gedetailleer-

de kennis en over interventie-mogelijkheden.

Zoals reeds gezegd functioneren de andere afdelingen van het centraal comité op analoge wijze teneinde deze supervisie effectief te doen zijn. Op deze manier kunnen presidium en secretariaat gezamenlijk of afzonderlijk ingrijpen in naam van het centraal comité. Dit comité en het partijcongres kunnen de ontwikkeling alleen maar achteraf aan hun beoordeling onderwerpen. Naar de praktijk heeft uitgewezen verklaren zij zich doorgaans zonder meer accoord met de besluiten van presidium en secretariaat.

H O O F D S T U K I I

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE PARTIJ VAN NEDERLAND

Partijbestuurszitting op 3 juni

Verkiezing van het dagelijks bestuur en secretariaat

Het op het 20ste congres van de CPN gekozen partijbestuur is op 3 juni voor de eerste maal bijeen geweest ter verkiezing van het dagelijks bestuur en het partijsecretariaat.

Blijkens een kort bericht hierover in De Waarheid van 5 juni werd het vorige dagelijks bestuur herkozen met uitzondering van Siem Groenendijk en Wim van het Schip. Van dit bestuursorgaan maken dus weer deel uit: Marcus Bakker, Piet Bakker, Friedl Baruch, Paul de Groot, Wessel Hartog, Joop Hesselman, Henk Hoekstra, Harry Verheij, Jaap Wolff en Joop Wolff.

Het partijsecretariaat keerde geheel in de oude samenstelling terug, derhalve met Paul de Groot als algemeen-secretaris, Harry Verheij als plaatsvervangend algemeen-secretaris, Marcus Bakker als propaganda-secretaris, Henk Hoekstra als organisatie-secretaris en Jaap Wolff als bureausecretaris-penningmeester.

In het Waarheid-bericht werd de niet-verkiezing van Groenendijk en Van het Schip gemotiveerd met een verwijzing naar "hun huidige werkzaamheden". Dit motief wordt echter slechts gehanteerd om de werkelijke reden van hun uittreden te verheimelijken. Groenendijk, reeds eerder afgezet als secretaris van het district Rotterdam, is in dit district door zijn manier van optreden een omstreden figuur geworden. Van het Schip heeft onlangs voor zijn tekortkomingen met het verlies van zijn functie als secretaris van het district Amsterdam moeten betalen.

Merkwaardig is het intussen wel, dat nu uit de twee belangrijkste districten, Amsterdam en Rotterdam, geen vertegenwoordigers meer in het dagelijks bestuur zijn opgenomen. Het is niet onmogelijk, dat de partijleiding van een dergelijke benoeming vergroting van de interne moeilijkheden in deze districten vreest.

Partij-taken

Als naastbij liggende, taken gericht op de uitbouw van de partij, wijst het partijbestuur aan: de leden- en abonnee-werving, de propagan-

da voor het Waarheidfestival (dit jaar op 1 oktober in het RAI-gebouw te houden) en de voorbereiding van de verkiezingen in het voorjaar 1962.

Politiek blijft de propaganda gericht op de eenheid van vakbeweging (de intrede in het NVV), de acties voor loonsverhoging, allereerst voor de metaalbewerkers, de strijd voor een atoomvrij en neutraal Nederland en de overdracht van Nieuw-Guinea aan Indonesië.

De communisten en het parlement

Toen in de pers enkele artikelen verschenen over de voortijdige beëindiging van een kamerzitting op 21 juni 1961 (bij stemming was n.l. gebleken dat het vereiste quorum niet aanwezig was), greep De Waarheid dankbaar de gelegenheid aan om dit voorval op te blazen tot een incident dat de juistheid zou aantonen van de communistische inzichten over de rol van een volksvertegenwoordiging in de kapitalistische maatschappij.

Onder de titel "Staking van het parlement" bracht het communistische kamerlid Marcus Bakker n.l. op 23 juni een uitgebreid artikel waarin hij de voosheid van het parlementaire stelsel aan de kaak stelde.

De oorzaak van het "veelvuldig absentisme" van kamerleden wordt door Marcus Bakker in dit artikel breed uitgemeten. Zij zou hierin zijn gelegen, dat het parlement steeds meer van zijn betekenis verliest. Datgene wat van belang is, wordt elders geregeld en datgene waarover wel wordt gediscussieerd, is meestentijds van geen enkele betekenis meer. Gewichtige zaken als de kwestie Nieuw-Guinea en het loonbeleid worden voor een belangrijk deel buiten de volksvertegenwoordiging gehouden. Hetzelfde geldt voor een groot aantal kwesties op het internationale vlak; 's lands zaken worden voornamelijk bedisseld op de directiekantoren van de grote trusts en in internationale organisaties als de NAVO, de EEG en de EGKS. Parlementszittingen zijn schijnvertoningen geworden waaraan de afgevaardigden zich graag onttrekken om zich elders aan meer lucratieve werkzaamheden te wijden.

Waarom Bakker zich er toe gedrongen voelde dit te schrijven bleef niet in het duister: het was niet zozeer omdat hij een college wilde geven over kapitalistische staatsinstellingen dan wel, omdat hij zichzelf en zijn communistische mede-kamerleden tegen eventuele critiek meende te moeten wapenen. Immers nog maar kort nadat Paul de Groot in zijn congresrede de communistische kamerfractie zo had geroemd omdat

zij als enige niet-corrupte fractie in alle belangrijke kwesties haar stem in de Kamer helder en onversaagd deed horen, had op de bewuste middag ook de communistische afvaardiging verstek laten gaan. En dat, terwijl een zaak aan de orde was die de partij toch niet onverschillig mocht laten, n.l. het wetsontwerp aangaande de schadeloosstelling voor huurders van bedrijfspanden die ontruimd moeten worden - een aangelegenheid waarbij veelal "kleine luyden" betrokken zijn.

Deze aap komt uit de mouw wanneer Bakker aan het eind van zijn artikel zegt, dat het wel duidelijk is, dat de communistische afvaardigden onder de beschreven omstandigheden niet tot degenen behoren die aan hun parlementaire bank gekleefd zitten. Voortgaande op deze, op zich wel aannemelijk klinkende motivering van de afwezigheid van de communistische kamerleden, geeft hij dan aan op welke wijze zij hun tijd in het belang van de partij wél goed besteden. Hij doet dit zo uitvoerig, dat het herinnert aan de oude zegswijze, wie zich verontschuldigt beschuldigt zich. Waardoor hij wellicht toch nog de critiek zal uitlokken die hij zo nadrukkelijk heeft willen ontgaan.

Brutaalweg werd in De Waarheid van 24 juni - dus een dag later - een artikel gepubliceerd over de "drie renegaten van de SWP", die hun gestolen zetels in de Provinciale Staten van Noord-Holland op een bepaalde dag leeg hadden laten staan, terwijl de arbeidsvoorwaarden van het provinciaal personeel ter sprake kwamen. Het latijnse spreekwoord "Wat Jupiter mag, dat mag een os nog niet", door Marcus Bakker in verwijtende zin gericht tegen bepaalde kamerleden, blijkt dus bij de CPN ook wel gehanteerd te worden bij de onderscheiding tussen wat wel en niet geoorloofd is.

Ir. S.J. Rutgers overleden

Op 14 juni 1961 overleed te Amersfoort in de ouderdom van 82 jaar de bekende Ir. S.J. Rutgers, één van de grondleggers van de CPN.

Rutgers, wiens vader bevriend was met Domela Nieuwenhuis, geraakte tijdens zijn studie te Delft geheel onder invloed van figuren als Henriëtte Roland Holst, Frank van der Goes en Herman Gorter. Hij behoorde tot de groep SDAP-ers, die na het bekende Deventercongres van die partij, in 1909 de SDP - de voorloper van de CPN - oprichtte. Bij het uitbreken van de eerste wereldoorlog bevond Rutgers zich als directeur van Openbare Werken aan de oostkust van Sumatra. Hij besloot via China, Japan en de Verenigde Staten naar Nederland terug te keren. Toen hem

te New York een betrekking als vertegenwoordiger van de Nederlands-Indische Spoorwegen werd aangeboden, vestigde hij zich aldaar.

In de Verenigde Staten ontwikkelde hij in die periode een grote activiteit als links-socialist. Hij ontmoette er vele Russische revolutionairen van wereldnaam zoals Trotski, Bucharin, Mevr. Kolontay en Volodarsky. Hij was medestichter van de voorloper der Amerikaanse Communistische Partij, de "Socialistic Propaganda League". Begin 1918 werd hij lid van het executieve comité van een op Russisch initiatief opgericht Amerikaans Bolsjewistisch Voorlichtings Bureau.

In oktober 1918 slaagden Rutgers en zijn echtgenote er in via Japan en Siberië Moskou te bereiken, waar hij zijn diensten aan het jonge bolsjewistische bewind aanbood. Op het eerste congres van de Derde Internationale vertegenwoordigde hij zowel de Nederlandse als de Amerikaanse geestverwanten. Eind 1919 kwam hij naar Nederland met de opdracht in Amsterdam een "West-Europees Bureau" van de Komintern te vestigen. Het Executief Comité van dit Bureau bestond uit Henriëtte Roland Holst, David Wijnkoop en Rutgers zelf.

De jaren 1920 en 1921 besteedde Rutgers aan de werving in West-Europa en Amerika van arbeiders en technici voor Rusland. In 1923 vertrok hij weer naar dat land, waar hij tot 1928 optrad als Hoofd-Directeur van de nabij de Oeral gelegen Industriële Kolonie "Koesbas". Afgezien van enkele onderbrekingen, verbleef Rutgers tot 1938 in de Sowjet Unie. In laatstgenoemd jaar vestigde hij zich voorgoed in Nederland.

Rutgers is één der betrekkelijk weinige westerse intellectuelen geweest, die het communisme zoals dat zich in de Sowjet-Unie ontwikkeld heeft, tot hun einde trouw zijn gebleven. De rol, die hij in de eerste decennia na de Oktober-revolutie vervuld heeft, is én voor de internationale communistische beweging én voor de Sowjet-Unie zeker niet van betekenis ontbloom geweest. Na de tweede wereldoorlog deed hij niet veel meer van zich spreken. In de CPN legde hij geen grote activiteit meer aan den dag.

H O O F D S T U K   I I I

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE HULPORGANISATIES

Verzetsbeweging

Op 24 en 25 juni 1961 heeft in het voormalige concentratiekamp Dachau in Beieren, onder auspiciën van het Internationale Dachau Comité, de jaarlijkse internationale herdenking van de nazislachtoffers plaats gevonden. De plechtigheden stonden meer dan gewoonlijk in de publieke belangstelling, omdat het Internationale Dachau Comité in een aantal Westeuropese landen gelden inzamelt voor de bouw van een monument en de inrichting van een museum. In het afgelopen jaar zijn daartoe een aantal nationale aanbevelingscomité's opgericht.

In februari 1961 werd na langdurig overleg ook zo'n comité in ons land geformeerd. Het is representatief voor Nederlandse oud-Dachau-gevangenen van verschillende gezindten. Het heeft zich bereid verklaard tot samenwerking met het Internationale Dachau Comité, waarin naast communisten ook andersdenkenden zitting hebben. Het Nederlandse Dachau Comité is op zijn beurt door het Internationale Dachau Comité "erkend". De Nederlandse initiatiefnemers hebben nadrukkelijk gesteld, dat het hier om een nationale zaak gaat. Men zal zich verzetten tegen iedere poging tot penetratie van de zijde van de CPN of van "Verenigd Verzet 1940-1945". Wel is de medewerking geaccepteerd van de schrijver Nico Rost, voormalig CPN-er, die in Dachau gevangen zat.

Op 22 juni werd de samenstelling van het Nederlandse aanbevelingscomité bekend gemaakt. Hierin hebben onder meer zitting de ministers van buitenlandse zaken en maatschappelijk werk, de voorzitters van de Eerste en Tweede Kamer, de burgemeesters van Amsterdam, Den Haag en Rotterdam, voorzitters van werkgevers- en werknemersorganisaties en vertegenwoordigers van vele kerkgenootschappen.

De Waarheid had op 19 juni de namen gepubliceerd van 24 kunstenaars en intellectuelen, die adhaesie betuigden met een oproep van een (communistische) "Nederlandse Vriendenkring Dachau". Daarin werd de Nederlandse jeugd aangespoord om aan de internationale herdenking deel te nemen.

Zodoende traden dus in Nederland twee initiatieven naast en langs

elkaar in de openbaarheid. Op 23 juni verscheen dan ook in De Waarheid een fel artikel tegen het (niet-communistische) Nederlandse Dachau Comité. Het CPN-blad sprak daarin over "verwoede anti-communisten en splijters van de verzetsorganisaties", over "kampioenen van de Duitse herbe wapening" en lieden, op wier gedrag gedurende de bezetting wel het een en ander viel aan te merken.

Een "jeugddelegatie" - op naam van de "Nederlandse Vriendenkring Dachau" naar Dachau gezonden - bestond uit ANJV-ers, op verzoek van "Verenigd Verzet 1940-1945" geselecteerd door het ANJV-hoofdbestuur.

Vrouwenbeweging

Traditiegetrouw heeft de Nederlandse Vrouwenbeweging (NVB) ook dit jaar een Stertocht georganiseerd. Ongeveer 1000 deelnemers, voornamelijk uit de grote steden en uit de noordelijke provincies, kwamen op 6 juni in Deventer bijeen. De autobussen, die de NVB-sters naar de plaats van samenkomst brachten, waren rijkelijk voorzien van opschriften in het kader van de anti-atoombomactie. Hierbij domineerde de leuze "Breng de Regering aan het verstand, geen kernwapens in Nederland".

Nadat een krans was gelegd op een fusilladeplaats van verzetsstrijders, verzamelde men zich in de "Deventer Buitensocieteit". De landelijk voorzitter, Heiltje de Vos-Krul sprak fel tegen de opslag van kernwapens in ons land en herinnerde hierbij aan de met Pinksteren gehouden protestfietstocht van Volkel naar Amsterdam. Zij deed een beroep op de vrouwen om te blijven strijden voor de zaak van de vrede en eiste, onder bijval van de vergadering, de terugtrekking van de Nederlandse troepen uit Nieuw-Guinea.

Het slotwoord werd gesproken door de landelijk secretaresse Hanna Molin-Gerritze. Zij riep de aanwezigen op de NVB in brede kring bekend te maken als een organisatie die voor de vrede strijdt, teneinde zodoende de ledenwerfactie krachtig te steunen.

Europese Vredesconferentie te Oslo

Van 9-11 juni werd in het Nobel-instituut te Oslo een Europese Vredesconferentie belegd, uitgeschreven door prominente figuren uit verschillende landen, o.w. verscheidene leden van de (communistische) Wereldvredesraad en daarbij aangesloten nationale organisaties.

De conferentie had ten doel het gesprek te openen "tussen de volkeren van Oost- en West-Europa over alle facetten van de economie, de wetenschap en de beschaving". Mogelijk betreft het hier de Europese Conferentie voor Vrede en Veiligheid, die de Wereldvrede Raad al eerder had aangekondigd (zie MO - nr. 11/1960). Zij had in het voorjaar van 1961 moeten plaatsvinden, doch er werd niets meer over vernomen.

Aan de bijeenkomst te Oslo in juni jl. namen circa 70 intellectuelen uit 15 landen deel. Van Nederlandse zijde was vermoedelijk de bekende Maria Bourgonje Minnaert-Coelingh, lid van het Algemeen Bestuur van de Nederlandse Vredesraad, aanwezig.

Hoofdtthema was de stelling, dat de huidige twee-deling van Europa de kracht van dit werelddeel verzwakt. Tijdens de bijeenkomst werd een oproep opgesteld. Daarin uitte de deelnemers hun bezorgdheid over de grote kans op conflicten, die de splitsing inhoudt. Zij doen een beroep op de staatslieden van de wereld zich te verzetten tegen de conventionele- en de kernbewapening van West-Duitsland, alsmede te streven naar de instelling van een gedemilitariseerde zône in Midden-Europa en de opheffing van de NAVO en het Warschau-Pact.

H O O F D S T U K I V

COMMUNISTISCHE ACTIVITEITEN IN HET BEDRIJFSLEVEN

Verkiezing ondernemingsraad

Opmerkelijk communistisch succes

Bij de Nederlandse Dok- en Scheepsbouw Maatschappij te Amsterdam - een bedrijf met circa 5000 man personeel - werden op 13 en 14 juni de gebruikelijke 2-jaarlijkse verkiezingen voor de ondernemingsraad (OR) gehouden. De OR van de NDSM telt 25 leden: t.w. de voorzitter (een directielid), 18 vertegenwoordigers van de arbeiders en 6 leden gekozen door het administratief en hoger technisch personeel.

In het kader van de communistische agitatie zijn alleen de 18 zgn. arbeiderszetels van belang. Bij elke verkiezing trachten de communisten er daarvan zoveel mogelijk te bemachtigen via de zgn. "vrije lijst" der ongeorganiseerden. De Metaal/EVC-1958 stelt de kandidaten en voert de propaganda voor deze lijst.

De communisten hebben, zoals hiervolgend zal blijken, ditmaal de wind mee gehad. Hun invloed op de fabrieksarbeiders van de NDSM bewoog zich tot 1960 in dalende lijn. Bij de jongste verkiezingen nam deze invloed sprongsgewijze toe. De communisten verwierven ditmaal niet 7 maar 12 zetels. Daartegenover verloren de erkende bonden tezamen 4 van hun 10 zetels, terwijl voorts de "oude" EVC haar enige zetel kwijtraakte. Een bij de neutrale Nederlandse Vak Centrale aangesloten metaalbondje (MBGK) probeerde, evenals in 1959, voet aan de grond te krijgen, doch zonder succes. Onder de gekozenen van de "vrije lijst" zijn drie districtsbestuurders van de CPN (met name ook de "lijsttrekker" A.G. Meester, de man die vorig jaar augustus in de staking bij de NDSM als woordvoerder optrad); de overigen zijn gewone CPN-leden of met het communisme sympathiserenden.

Naar schatting zijn ongeveer 1200 van de circa 3460 stemgerechtigde uur- en weekloners bij de erkende bonden aangesloten. Het opmerkelijke feit heeft zich nu voorgedaan dat deze bonden tezamen slechts 912 stemmen verkregen. Een deel van hun leden moet dus òf verstek hebben laten gaan òf op de vrije lijst hebben gestemd. De opkomst van de stemgerechtigden verschilde weinig of niet van vorige OR-verkiezingen:

circa 75 % heeft zijn stem uitgebracht.

Van communistische kant was propaganda gemaakt voor het handhaven van de aanvankelijk in de Stichting van de Arbeid getroffen loonovereenkomst. Deze kwam neer op een loonsverhoging van 3 % per 1 januari 1961 en 5 % per 1 juli 1961. Toen de 10 en 5 cent loonsverhoging per uur (respectievelijk ingaande op 1 juli '61 en 1 april '62) uit de bus van de vakraad kwam (op 29 mei), reageerde de communistische propaganda met een eis van 8 % loonsverhoging per 1 juli 1961. De leiding der erkende bonden was volgens de communisten opnieuw door de knieën gegaan. In de Tweede Kamer interpelleerde Paul de Groot de regering op 7 juni over het loonbeleid. Hij verzocht aan de metaalbewerkers een loonsverhoging toe te staan van 8 % of van 15 à 16 cent per uur, ingaande 1 juli 1961. De verdere behandeling van de loonvoorstellen werd aanvankelijk opgehouden door de van regeringszijde aangekondigde huurverhogingen, ter compensatie waarvan een deel der stijging van de productiviteit zou moeten worden gereserveerd. Veel werknemers vreesden, dat hierdoor de loonsverhoging al op losse schroeven zou komen te staan. De Waarheid van 13 juni sprak van de "voorrang van het huurdecreet boven het metaaldubbeltje". De metaalarbeiders zagen, volgens het CPN-blad, de uitslag van de verkiezingen bij de NDSM met grote spanning tegemoet.

De communisten hoopten in deze voor hen "gunstige sfeer" op een winst van 2 à 3 zetels. Het werd ook voor hen zelf een verrassing dat zij, wat de arbeiderszetels aangaat, een 2/3 meerderheid behaalden. Zij zullen zeker niet schromen dit succes ook in de naaste toekomst propagandistisch zoveel mogelijk uit te buiten. Ernstig moet worden rekening gehouden met het voortzetten van de pogingen der communisten om het gezag van de bestuurders der erkende bonden te ondermijnen en het georganiseerd overleg in een kwaad daglicht te stellen.

Moeilijkheden bij de Nederlandse Spoorwegen

De invoering van de nieuwe zomerdienstregeling bij de Nederlandse Spoorwegen leidde, zoals bekend, tot veel vertragingen in het spoorwegverkeer. De verzwaring van het werk heeft ertoe bijgedragen de algemeen onder het personeel van de NS bestaande ontstemming over de geldende arbeidsvoorwaarden te doen toenemen.

Het spoorwegpersoneel zou zich door "model-rijden" e.d. tegen de nieuwe dienstregeling gaan verzetten, aldus de strekking van artikelen in verschillende dagbladen. Dit "lijdelijk verzet" schijnt zich echter tot incidentele gevallen te hebben beperkt. Van enigerlei "wilde" actie

onder een centrale leiding is geen sprake geweest.

Aan communistische kant zou men het wel graag zover zien komen; feit is echter dat de CPN-getrouwe ABT/EVC'58 en het gelijknamige bondje van de "oude" EVC slechts een zeer geringe aanhang onder het spoorwegpersoneel bezitten. De pamfletten en periodieken die zij uitgeven, vinden slechts verspreiding binnen een kleine lezerskring. Het ABT'58-orgaan van juni wijdde een hoofdartikel aan het request dat een aantal conducteurs, met standplaats Amsterdam, aan de leden van de Tweede Kamer der Staten Generaal had toegezonden. Nog dit jaar dienden, volgens dit request, de lonen en werktijden te worden verbeterd. Uiteraard hebben communisten zich mede beijverd voor deze petitie handtekeningen te verzamelen; het initiatief tot het verzenden van het verzoekschrift was echter niet van hen uitgegaan.

De CPN gaf voorts in juni een extra-editie uit van "Het Sein, bedrijfskrant voor het personeel van de NS". Daarin werd o.m. betoogd dat het bestuur van de NBV/NVV richtlijnen voor de verder te voeren actie zou moeten verstrekken.

Enkele ABT'58-bestuurders, die zich nog wel eens op het terrein van de agitatie begeven, vertoefden in de tweede helft van juni buitenslands: zij maakten deel uit van een delegatie van spoorwegpersoneel, dat zijn vakantie in Oost-Duitsland ging doorbrengen.

Stakingen in de havens van Amsterdam en Rotterdam

In eigen kring klaagden enige CPN-bestuurders er in juni jl. over dat de leden-havenarbeiders zo moeilijk in beweging te krijgen waren. Ledenvergaderingen van de ABT'58 mislukten wegens gebrek aan belangstelling, het maandblad van de ABT'58 "De Transportband" (dat in zijn juni-nummer een program van actie bevatte) bleek moeilijk verkoopbaar en de CPN-havengroep was min of meer aan het verlopen. Een medio juni door de CPN, district Amsterdam, in de haven verspreid pamflet, waarin allerlei eisen tot verbetering van lonen en andere arbeidsvoorwaarden waren vervat, had niet veel reacties opgewekt onder de direct belanghebbenden.

Tegen het einde van de maand echter kwam er voor de heren agitatoren plotseling weer werk aan de winkel. Enige havenbedrijven in Amsterdam hadden hun vaste krachten een extra-uitkering van f 100,-- uitbetaald. Dit wekte ontevredenheid onder de arbeiders van de SHB (de samenwerkende havenbedrijven), die voor deze uitkering niet in aanmerking waren gekomen. De Waarheid van maandag 26 juni meldde prompt, dat hierover

diezelfde dag al strubbelingen waren gerezen in de houthaven. Op 28 juni kwam het werk in de houthaven geheel stil te liggen. De ABT'58 verspreidde des ochtends pamfletten, waarin de stakers werden opgeroepen tot bijwoning van een vergadering des middags in "De Brakke Grond" en des avonds in Krasnapolsky. Toen tegen 2 uur enige honderden stakers zich bij het aangegeven adres verzameld hadden, trokken zij met de ABT'58-secretaris F. Meis naar Krasnapolsky. Aldaar had het OVB een bijeenkomst voor stakende havenarbeiders belegd, onder leiding van de Rotterdamse hoofdbestuurder A. van den Berg. Met hem namen op het podium nog een 8-tal mannen plaats, onder wie de vorengenoemde F. Meis, de ABT'58-bestuurder E. Grifhorst en D. Kleinsma, bestuurder van de "oude" EVC. Een heterogeen gezelschap! In het eerderevermelde, door het CPN-district Amsterdam verspreide pamflet, had de CPN zijn volgelingen nog gewaarschuwd tegen de "scheurmakers van het OVB, het Kleinsma-groepje en andere zgn. onafhankelijken".

De vergadering stelde eventueel te nemen beslissingen uit tot de avondbijeenkomst in Krasnapolsky, die door circa 800 stakers werd bezocht. Deze bijeenkomst stond onder leiding van de ABT'58-bestuurder G.C. Heijt. Op het podium zaten aanvankelijk dezelfde personen als des middags (met uitzondering van A. van den Berg en F. Meis, die echter wel aanwezig waren). Heijt verzocht de mensen op het podium in de zaal plaats te nemen, teneinde tot de vorming van een nieuw actie-comité over te gaan. Daarop trad een 13-tal personen naar voren; ieder van hen zou een bepaald bedrijf vertegenwoordigen. De overgrote meerderheid der aanwezigen stemde voor het voortzetten van de staking. Een delegatie zou de volgende ochtend een onderhoud met de directie van de Scheepvaart Vereniging Noord aanvragen en de looneisen ter tafel brengen.

Op 29 juni breidde het conflict zich snel uit. Ook een gedeelte van het personeel in vaste dienst van havenbedrijven had zich bij de stakers aangesloten. Omstreeks 11 uur bevond zich een menigte van 1500 stakers bij het Amsterdamse havengebouw, zetel van de Scheepvaart Vereniging Noord. De delegatie, onder leiding van Heijt, werd echter niet door de directie ontvangen. Tijdens een opnieuw - in de avond van 30 juni - in Krasnapolsky belegde vergadering van omstreeks 1500 stakers, werd met meerderheid van stemmen besloten op maandag 3 juli weer aan het werk te gaan. Naar schatting zijn ongeveer 4500 van de 6000 Amsterdamse bootwerkers bij de staking betrokken geweest.

Na het uitbreken van het havenconflict in de hoofdstad, hebben

in Rotterdam het OVB en de ABT'58 (die aldaar slechts minimale invloed heeft) gepoogd een solidariteitsstaking te ontketenen. Het was hun bekend dat er al geruime tijd onder alle categorieën van havenarbeiders een toenemende ontevredenheid over de arbeidsvoorwaarden bestaat. Bij de pendelaars is voorts de animo om in de haven te gaan werken sterk afgenomen. Het OVB en de ABT'58 slaagden slechts zeer ten dele in hun opzet. Een 500-tal bootwerkers bezocht een door de ABT'58 op 30 juni bijeengeroepen vergadering. Van de 15.000 in de Rotterdamse haven werkzame arbeiders hebben ongeveer 750 à 1000 man (hoofdzakelijk pendelaars) aan de staking deelgenomen. Het werk lag o.m. stil bij de Holland-Amerika-Lijn. Ook in Rotterdam besloten de stakers op maandag 3 juli weer aan de arbeid te gaan.

H O O F D S T U K V

OVERIGE GROEPERINGS

De SWP

Commentaar op het CPN-congres

De verschillen van politiek-ideologische aard tussen de SWP en de CPN zijn zoals bekend niet groot. In het algemeen kan gesteld worden, dat de belangrijkste verschilpunten in de opvattingen van de SWP en de CPN gelegen zijn in de toepassing van het democratisch centralisme en de verhouding tot Moskou.

De leidende figuren uit de SWP pretenderen immers nog steeds communistisch te zijn. Het valt hen dan ook blijkbaar moeilijk bij het critiseren van de CPN - waartoe de bereidheid uiteraard in hoge mate aanwezig is - een andere benadering te vinden van de politieke lijn in het algemeen. De kern van de gebrachte critiek is veelal het oude zeer, overgehouden van de afscheiding. Men heeft zich emotioneel nog niet van de CPN kunnen losmaken, zoals Wout Gortzak in een commentaar op het Pinkstercongres van die partij openlijk toegaf in De Brug van 3 juni.

Wanneer het Gortzak's bedoeling is geweest zijn commentaar een kritische inhoud te geven, dan is hij daar slechts gedeeltelijk in geslaagd. In zijn opmerking over het congres weet hij niet veel meer naar voren te brengen dan: "In zijn beoordeling van de regering De Quay week Paul de Groot weinig af van wat in De Brug in de afgelopen maanden te lezen heeft gestaan" en "Aan vele van de geformuleerde eisen behoeven we geen commentaar te verbinden, omdat ze overeenkomen met wat wij voorstellen."

Voorzover hij nog enige critiek heeft, houdt deze verband met de stellingname van de CPN tegenover de SWP en de PSP en met de in communistische kringen ontwikkelde theorie, dat Nederland binnen de NAVO een neutrale positie zou kunnen innemen. Wat hij hiertegen aanvoert heeft overigens ook niet veel te betekenen. De SWP heeft dus in het Pinkstercongres weinig aanleiding kunnen vinden de eigen positie tegenover de CPN nader te bepalen. Wellicht wil de SWP dit ook nog niet. Volgens een passage in het hiervoren reeds vermelde commentaar wordt immers nog steeds de bijzondere betekenis van de CPN erkend. Zij luidt: "De CPN geldt als de officiële vertegenwoordiger van het communisme in

Nederland. Dit is niet zo'n verheugende gedachte. Het is zelfs compromitterend voor het communisme, maar het is niettemin wel waar."

Het is niet uitgesloten dat de SWP voorzichtiger zal willen gaan manoeuvreren tussen de CPN en de overige linkse groeperingen nu de PSP te kennen heeft gegeven van haar toenaderingen niet gediend te zijn.

Teleurstelling over de houding van de PSP

Met enig optimisme had men zich in de SWP reeds enige tijd voorgesteld bij de komende verkiezingen succes te kunnen boeken door samen te gaan met de pacifistische socialisten. De Brug van 17 juni bevat nog een verklaring van het partijbestuur d.d. 4 juni. Zij behelst, dat moest worden nagegaan welke mogelijkheden er waren om bij deze verkiezingen te komen tot het indienen van lijsten gezamenlijk met of verbonden met andere links-socialistische groeperingen. Ongetwijfeld had men ook daarbij nog aan de PSP gedacht. Op het ogenblik dat deze verklaring werd opgesteld had het bestuur van deze partij echter juist in een officiële mededeling te kennen gegeven zich van de geruchten betreffende een gezamenlijk optreden bij de verkiezingen te distanciëren. Zulk een samengaan zou tot de onmogelijkheden behoren vanwege het beginselprogramma van de SWP, waarvan de aantrekkelijkheid voor de Nederlandse kiezers nog geenszins vaststond.

In De Brug wordt op deze mededeling gereageerd met de opmerking, dat de aantrekkelijkheid van het PSP-program toch óók moest blijken bij de eerste verkiezingen waaraan deze partij deelnam. De teleurstelling klinkt hierin duidelijk door. Betwijfeld moet worden of de SWP na deze uitspraak van het PSP-bestuur de verkiezingen nog met veel enthousiasme tegemoet zal treden.

Amerika-Europa mars San Francisco-Moskou

In MO no. 5-1961 werd reeds aandacht geschonken aan deze manifestatie, georganiseerd door het Amerikaanse Comité voor Geweldloze Actie en gericht tegen de bewapening van Oost en West.

Zo werd vermeld dat - hoewel Nederland niet zal worden aangedaan - toch een landelijke mars zal worden gehouden aansluitend op de hoofdrukte.

Deze door het Nederlandse comité georganiseerde tocht zal te voet worden afgelegd van Amsterdam naar Enschede via Hilversum, Amersfoort, Apeldoorn, Zutphen en Tergelo. Vanaf het eindpunt Enschede

kunnen de deelnemers, die zich bij de eigenlijke mars willen aansluiten, zich per auto naar Duitsland laten vervoeren (vermoedelijk naar Bohme op de route Osnabrück-Hannover). De Nederlandse sympathie-tocht zal worden ingeleid door een demonstratieve openbare vergadering in Amsterdam (Krasnapolsky), waarvoor als sprekers zijn aangekondigd prof. J. de Graaf en een Amerikaanse deelnemer aan de San Francisco-Moskou-mars, die voor dit doel even naar ons land zal komen.

Volgens het schema had het team op 13 juni jl. het vasteland van Europa moeten bereiken doch van de 28 personen die, komende uit Southampton die dag in Le Hâvre wilden landen, werd slechts aan de enige Fransman van het gezelschap daartoe de gelegenheid gegeven. Aan de overigen (Amerikanen, Engelsen en Zweden) was door de Franse autoriteiten geen toestemming verleend. Vijf hunner wisten niettemin zwemmend de kust te bereiken en moesten door de politie naar het schip worden teruggedragen. Zij wilden zich blijkbaar volledig houden aan het voor een dergelijke eventualiteit uitgegeven parool: protesteren door burgerlijke ongehoorzaamheid en lijdelijk verzet.

Inmiddels is een ploeg van 14 betogers op 24 juni in Ostende zonder bezwaar geland. Volgens het oorspronkelijke schema zouden de deelnemers aan de mars pas op 2 juli België hebben bereikt. In hoeverre de data voor de andere landen thans ook zullen worden vervoegd, is nog niet bekend.

Elijkens het Britse blad "Peace News" heeft het comité (American Committee for non-violent Action) toestemming van de Russische autoriteiten ontvangen om langs de gekozen route door de USSR te trekken. Daarbij mogen spandoeken worden meegevoerd en strooibiljetten uitgedeeld, terwijl eveneens een meeting op het Rode Plein zal mogen worden gehouden. De Russen zouden hebben laten weten dat zij de deelnemers aan de mars visa zullen verlenen, ondanks het feit dat zij niet kunnen instemmen met het beroep op eenzijdige ontwapening.

Stakingsoverzicht juni 1961

Bedrijf	Aanleiding	Inmenging vakbonden	Resultaat	No.
Kon. Holl. Lloyd te Amsterdam.	"vuil werk"-toeslag geëist.	ABT'58 belegde vergadering.	Directie onderzoekt grieven.	1.
Kon. Kamper Emaille fabrieken te Kampen.	verhoging tariefloon geëist.	-----	Directie onderzoekt grieven.	2.
N.V. Overijselsche Autobusdiensten te Holten.	toeslag van f 1,50 per dag geëist voor éénmansbediening.	-----	Geen resultaat; directie gebonden aan CAO-bepalingen.	3.
Werknemers in vaste dienst bij havenbedrijven en arbeiders v.d. Samenwerkende Havenbedrijven te Amsterdam.	extra uitkering van f 100,-- geëist.	OVB en ABT'58 belegden vergaderingen.	Werk op oude voorwaarden hervat.	4.
Rotterdamse havenarbeiders.	solidariteitsstaking met Amsterdamse havenarbeiders.	OVB en ABT'58 belegden vergaderingen.	Werk op oude voorwaarden hervat.	5.

A G E N D A:

<u>Datum:</u>	<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisatie:</u>
15-22 juli	ANJV-zomerkamp.	Texel	ANJV
25 juli- 3 aug.	Wereldjeugdforum.	Moskou	Russ. jeugdorg.
* 9-14 aug.	7e Conf. tegen A- en H-bommen.	Tokio	Jap. Raad tegen A- en H-bommen
juli of aug.	6e Internat. conf. partij- historici.	?	Partij-instituten voor geschied.
1-5 sept.	2e Conf. geschied. v.h. verzet.	Warschau	FIR
* 2-9 sept.	Ontwikkelings- en ontspannings- kamp Ned. Vrouwenbeweging.	Hulshorst	NVB
9-16 sept.	Studiekamp ANJV.	Texel	ANJV
* 29 sept.- 1 okt.	3e Congres Internat. Medical Association.	Turijn	IMA
* september	Internat. conf. over geschied. en grondregels v.h. perswezen.	Warschau	IOJ
* 1 okt.	Waarheidfestival.	Amsterdam	CPN
17 okt.	22e Congres CPSU.	Moskou	CPSU
* oktober ?	Bijeenk. Raad Internat. Democr. Vrouwen Federatie.	Boedapest	IDVF
najaar	ANJV-jeugdappèl voor het Noor- den.	Groningen	ANJV
25-28 nov.	Vorbereidende conf. oprichting VVI-Grafische bedrijven.	Leipzig	WVV
nov.	Landelijke conf. t.g.v. 15 j. bestaan Ned. Vrouwenbeweging	?	NVB
* nov.	Bijeenk. Uitvoerend Com. Inter- nat. Unie v. Studenten.	Praag	IUS
* 1-3 dec.	Bijeenk. Alg. Raad Féd. Inter- nat. des Résistants.	Wenen	FIR
4-16 dec.	5e Congres Wereldvakverbond.	Moskou	WVV
1961	Bijeenk. Execut. Comité Inter- nat. Org. van Journalisten.	Peking	IOJ
1961 ?	Conf. CP-en kapitalistische landen Europa.	?	---
1961	Conf. economen uit W. en O. Europa over ontwapening.	Zweden	---
* 1961/1962	Europese Conf. v. Verzetssrij- ders.	?	FIR
juli/aug. 1962	8e Wereldjeugdfestival.	Helsinki	WFDJ/IUS
1962	5e Congres Internat. Org. van Journalisten.	Boedapest	IOJ

<u>Datum:</u>	<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisatie:</u>
1962	7e Congres Internat. Unie van Studenten.	?	IUS
1962	Buitengewoon congres CPN.	?	CPN
* 1962	6e Congres Wereldfederatie Democratische Jeugd.	?	WFDJ

* nieuw c.q. aangevuld.

C

C